

Yerel Yönetimlerin Tarımsal Desteklerinin Kırsal Girişimcilik Üzerindeki Rolü: Konya Örneği

Ömer Kayadibi *

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Gönderim / Received: 04.11.2024, Kabul / Accepted: 16.12.2024, Yayın / Published: 26.12.2024

Özet: Bu çalışma, yerel yönetimlerin sağladığı tarımsal desteklerin kırsal girişimcilik üzerindeki etkilerini Konya örneği üzerinden incelemektedir. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin 2019 yılında çiftçilere yönelik gerçekleştirdiği çilek fidesi desteği, kırsal bölgelerde girişimcilik eğilimlerini artırmayı ve ekonomik kalkınmayı teşvik etmeyi amaçlayan bir projedir. Bu destekle çiftçilere alternatif bir gelir kaynağı sunulmuş, kırsal ekonomiyi canlandırmak ve girişimcilik kültürünü geliştirmek hedeflenmiştir. Araştırmada kırsal girişimcilik eğilimleri üç temel boyutta ele alınmıştır: heveslilik, yenilikçilik ve kararlılık. Bu eğilimler, anket yöntemiyle ölçülmüş ve elde edilen veriler doğrusal regresyon analizleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Analiz sonuçları, tarımsal desteklerin girişimcilik eğilimlerini pozitif yönde etkilediğini, kırsal kalkınmaya önemli katkılar sağladığını ve bireylerin ekonomik faaliyetlere daha aktif katılımını teşvik ettiğini göstermiştir. Bu desteklerin yalnızca ekonomik büyümeyi değil, aynı zamanda kırsal girişimcilik kültürünün gelişimini de desteklediği anlaşılmıştır. Çalışma, tarımsal desteklerin yerel yönetim politikaları açısından önemine vurgu yaparken, bu tür girişimlerin kırsal bölgelerde sosyal ve ekonomik dönüşüm için bir araç olarak kullanılabileceğini ortaya koymaktadır. Konya örneği, kırsal kalkınmanın yerel dinamikler ve inovatif yaklaşımlarla desteklenmesinin etkili bir strateji olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yerel yönetim, Tarımsal destekler, Kırsal girişimcilik, Ekonomik kalkınma, Konya.

* Doktora Öğrencisi/Ph.D. Student, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya/Türkiye, ORCID: 0000-0002-0285-4929, E-mail: omerkayadibi@gmail.com

Atıf/Citation: Kayadibi, Ö. (2024). Yerel Yönetimlerin Tarımsal Desteklerinin Kırsal Girişimcilik Üzerindeki Rolü: Konya Örneği. *Konya Araştırmaları Dergisi*, 1, ss. 57-69.

Plagiarism: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

Bu çalışma Creative Atıf-GayriTicari-Türetilmez 4.0 Uluslararası (CC BY-NC-ND 4.0) ile lisanslanmıştır. | This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).

The Role of Agricultural Support by Local Governments in Rural Entrepreneurship: The Konya Example

Abstract: This study examines the impact of agricultural support provided by local governments on rural entrepreneurship, focusing on the case of Konya. The strawberry seedling support initiated by Konya Metropolitan Municipality in 2019 aimed to promote entrepreneurial tendencies in rural areas and stimulate economic development. Through this initiative, farmers were offered an alternative source of income, with the goal of revitalizing the rural economy and fostering a culture of entrepreneurship. The research addressed rural entrepreneurial tendencies in three key dimensions: enthusiasm, innovativeness, and determination. These tendencies were measured using a survey method, and the collected data were analyzed using linear regression techniques. The findings revealed that agricultural support positively influences entrepreneurial tendencies, contributes significantly to rural development, and encourages individuals to participate more actively in economic activities. Such support not only fosters economic growth but also helps to cultivate a rural entrepreneurship culture. The study underscores the importance of agricultural support within local government policies, highlighting that such initiatives can serve as a tool for driving social and economic transformation in rural areas. The Konya example demonstrates that rural development can be effectively achieved through local dynamics and innovative approaches.

Keywords: Local government, Agricultural support, Rural entrepreneurship, Economic development, Konya.

Değerlendirme / Review :

Çift taraflı kör hakemlik, dış bağımsız / *Double-blind peer-reviewed, external independent*

Etik Beyan / Ethical Declaration :

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik ilkelere uyulmuştur. Bu makale “Yerel yönetimlerin tarımsal desteklerinin girişimcilik eğilimine etkisi: Konya örneği” başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir. / *Ethical principles were followed during the preparation of this study. This article is derived from the master's thesis titled 'The effect of local governments' agricultural supports on entrepreneurship tendency: The case of Konya' is derived from his master's thesis.*

Etik Bildirim / Complaints :

info@konyadergisi.net

Beznerlik Taraması / Similarity Check :

Turnitin

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest :

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir. / *The Author declares that there is no conflict of interest.*

Finansman / Grant Support :

Herhangi bir fon, hibe veya başka bir destek alınmamıştır. / *No funds, grants, or other support was received.*

Giriş

Tarımsal kalkınma, kırsal bölgelerde ekonomik büyümeyi sağlamak ve sürdürülebilirlik hedeflerini desteklemek açısından büyük bir öneme sahiptir. Kırsal nüfusun geçim kaynağını büyük ölçüde tarımsal faaliyetlerin oluşturduğu bölgelerde, tarımsal destekler yerel kalkınmanın itici gücü olarak öne çıkmaktadır. Yerel yönetimlerin sunduğu tarımsal destekler, bu süreçte merkezi bir rol oynamakta olup, kırsal girişimcilik potansiyelinin artırılmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Özellikle tarım sektöründe yer alan çiftçilerin ekonomik faaliyetlerinin desteklenmesi, bölgesel kalkınmaya olduğu kadar ulusal ekonomiye de büyük katkılar sağlamaktadır.

Bu çalışma, Konya ilinde yerel yönetimler tarafından çiftçilere sağlanan çilek fidesi desteğinin kırsal girişimcilik eğilimine etkisini incelemektedir. 2019 yılında Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilen bu destekleme programı, bölgedeki tarımsal faaliyetlerin gelişimine katkıda bulunmuş ve girişimcilik eğilimlerini tetiklemiştir. Yerel yönetimlerin sağladığı bu tür desteklerin, kırsal girişimcilik kültürünü nasıl etkilediği sorusu, çalışma kapsamında temel araştırma konusu olarak ele alınmıştır.

Araştırma, Konya'nın farklı ilçelerindeki çiftçilere yönelik yapılan anketler sonucunda elde edilen veriler ışığında şekillendirilmiş ve istatistiksel analizler kullanılarak tarımsal desteklerin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, yerel yönetimlerin kırsal kalkınmadaki rolünü daha iyi anlamamıza yardımcı olacak ve bu alanda yapılacak politikaların yönlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Girişimcilik ve tarımsal destekler, sosyal bilimler literatüründe geniş bir inceleme alanı bulmuş, kırsal kalkınma süreçleriyle ilişkili olarak derinlemesine ele alınmıştır. Girişimcilik, genel anlamda üretim faktörlerini bir araya getirerek mal veya hizmet üretmeyi sağlayan yenilikçi faaliyetler olarak tanımlanır. Girişimcilik faaliyetleri, tarım sektöründe de önemli bir ekonomik itici güç olarak görülmektedir. Bu kapsamda, kırsal girişimcilik, tarım ekonomilerinde yenilikçiliği artıran ve yerel kalkınmayı destekleyen kritik bir araç olarak değerlendirilmektedir (Ürper vd., 2015).

1. Girişimcilik, Tarımsal Destekler ve Kırsal Kalkınma

Girişimcilik, Schumpeter'in (1934) "yaratıcı yıkım" teorisi ile ekonomik büyümenin itici gücü olarak tanımlanmış, inovasyonun merkezde yer aldığı bir süreç olarak görülmüştür. Bu bakış açısı, girişimciliği yalnızca bir iş kurma faaliyeti olarak değil, aynı zamanda ekonomik yapının yenilenmesi ve geliştirilmesi olarak anlamamıza yardımcı olur. Özellikle kırsal alanlarda, tarım odaklı girişimcilik, hem bireysel refahı artırmakta hem de tarım sektöründe rekabetçiliği sağlamaktadır (Papatya, 2018).

Girişimcilik eğilimleri, bireyin girişimcilik faaliyetlerine olan ilgi ve yeteneğini belirleyen kişisel, psikolojik ve çevresel faktörlerce şekillenir. Girişimcilik eğilimi literatürde genellikle kendine güven, yenilikçilik, risk alma eğilimi, kararlılık gibi özelliklerle açıklanmaktadır (Scarborough & Zimmerer, 2006). Kırsal girişimcilik özelinde bu eğilimler, yerel koşullar, sosyal destekler ve tarımsal faaliyetlerle de doğrudan ilişkilidir (Kamışlı vd., 2019). Bu kapsamda, kırsal kalkınma üzerine yapılan uluslararası çalışmalar yerel yönetim desteklerinin inovasyon ve sürdürülebilirlik üzerindeki etkilerini vurgulamaktadır.

Tarımsal destekler, özellikle kırsal alanlarda yaşayan çiftçilere yönelik çeşitli teşvikler ve yardımlar içerir. Tarım sektörü, büyük ölçüde doğaya ve iklime bağımlı olduğundan, üretimin sürdürülebilirliği için devletin veya yerel yönetimlerin sağladığı destekler kritik bir rol oynar. Bu destekler, tarımsal krediler, hibe programları, makine ve teçhizat yardımları, fide ve tohum desteği gibi çeşitli biçimlerde sunulmaktadır (Cevher & Yüksel, 2014).

Yerel yönetimlerin tarımsal destekleri ise kırsal kalkınmada daha mikro düzeyde hedeflenen politikalarlardır. Yerel yönetimler, tarımsal kalkınmanın önceliklerini belirlerken, bölgesel özellikleri dikkate alır ve bu doğrultuda destek programlarını organize eder. Örneğin, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin 2019 yılında gerçekleştirdiği çilek fidesi dağıtımı, yerel tarımsal üretimi artırmak amacıyla yapılan somut bir örnektir. Bu destekler, bölgedeki çiftçilere doğrudan ekonomik katkı sağladığı gibi, girişimcilik eğilimlerini de tetiklemektedir (Keskin, 2018).

2. Yerel Yönetimlerin ve Tarımsal Desteklerin Kırsal Girişimcilik Üzerindeki Rolü

Yerel yönetimler, kırsal kalkınmada önemli aktörlerdir ve bölgesel girişimciliği destekleyen çeşitli politika araçlarıyla kırsal nüfusun yaşam standartlarını iyileştirmeye çalışırlar. Literatürde yerel yönetimlerin sağladığı tarımsal desteklerin girişimcilik üzerindeki etkisi üzerine yapılan çalışmalar, bu desteklerin kırsal alanlarda girişimcilik faaliyetlerini artırdığına işaret etmektedir. Özellikle büyükşehir belediyelerinin kırsal kalkınma projeleri kapsamında sunduğu destekler, kırsal nüfusun ekonomik faaliyetlerinde bir çeşitlilik yaratmakta ve yeni iş fırsatları doğurmaktadır (Tekin, 2019).

Bu kapsamda, tarımsal desteklerin girişimcilik eğilimlerini nasıl etkilediği üzerine yapılan önceki araştırmalar, özellikle desteklerin yenilikçilik, heveslilik ve kararlılık gibi girişimcilik boyutları üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir (Kamışlı vd., 2019). Bu destekler, çiftçilerin ekonomik faaliyetlerinde yenilikçi çözümler geliştirmelerine olanak sağlamakta, aynı zamanda tarımsal üretimde sürdürülebilirliği artırmaktadır (Bayraktaroglu, 2014).

Yerel yönetimlerin sağladığı tarımsal desteklerin kırsal girişimcilik üzerindeki etkileri, çiftçilerin yeni iş fırsatlarını değerlendirme, üretim süreçlerini iyileştirme ve ekonomik bağımsızlıklarını artırma gibi yönlerden ele alınmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmalarda, özellikle kadın girişimciliği ve genç girişimciliğin bu tür desteklerle olumlu yönde geliştiği vurgulanmaktadır (Soysal, 2010). Türkiye’de yerel yönetimlerin, tarımsal üretimi teşvik etmek için sunduğu fide, fidan, makine gibi destekler, kırsal nüfusun üretim kapasitesini artırdığı gibi, girişimcilik kültürünün gelişmesine de katkı sağlamaktadır (Aydınlık, 2015).

Literatürde girişimcilik eğilimlerinin ölçülmesi ve bu eğilimlerin tarımsal desteklerle ilişkisi üzerine yapılan araştırmaların çoğu, desteklerin kırsal alanda yenilikçiliği ve risk alma eğilimlerini teşvik ettiğini ortaya koymaktadır (Onay, 2018). Konya ilinde gerçekleştirilen bu araştırma, tarımsal desteklerin kırsal girişimcilik üzerindeki etkisini inceleyen literatüre yeni bir katkı sunmaktadır.

3. Yöntem

Bu çalışmanın amacı, yerel yönetimlerin tarımsal desteklerinin kırsal girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisini incelemektir. Yani yerel yönetimler tarafından sağlanan tarımsal desteklerin, kırsal bölgelerdeki girişimcilik eğilimlerini nasıl etkilediği ölçülmek istenmiştir. Özellikle Konya ili özelinde sağlanan çilek fidesi desteğinin, çiftçilerin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisi analiz edilmiştir. Çalışmanın temel hipotezi, yerel yönetimler tarafından sağlanan tarımsal desteklerin, kırsal girişimcilik eğilimi üzerinde olumlu bir etkisi olduğu yönündedir. Bu amaç ve hipotez doğrultusunda, 2019 yılında Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilen çilek fidesi desteği uygulaması üzerinden veriler toplanmış ve analiz edilmiştir.

Bu araştırmada nicel bir araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın modeli, tarımsal desteklerin girişimcilik eğilimlerine etkisini test etmek üzere tasarlanmış ve bir anket çalışması aracılığıyla veriler toplanmıştır. Modelde, bağımsız değişken yerel yönetimlerin sağladığı çilek fidesi desteği, bağımlı değişken ise girişimcilik eğilimidir. Girişimcilik eğilimi ise heveslilik, yenilikçilik ve kararlılık olmak üzere üç alt boyutta ele alınmıştır.

Çalışmanın temel hipotezi ve buna bağlı diğer hipotezler şu şekilde belirlenmiştir:

- **H1:** Yerel yönetimler tarafından sağlanan tarımsal destekler, kırsal bölgelerde girişimcilik eğilimlerini olumlu yönde etkiler.
- **H1a:** Yerel yönetimler tarafından sağlanan tarımsal destekler, kırsal bölgelerdeki girişimcilik hevesliliğini artırır.
- **H1b:** Yerel yönetimler tarafından sağlanan tarımsal destekler, kırsal bölgelerde yenilikçilik eğilimini artırır.
- **H1c:** Yerel yönetimler tarafından sağlanan tarımsal destekler, kırsal bölgelerde kararlılık eğilimini güçlendirir.

Araştırmanın evrenini, 2019 yılında Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından çilek fidesi desteği sağlanan çiftçiler oluşturmuştur. Bu evrenden örneklem belirlenirken, kolayda (fırsat) örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, mevcut zaman ve kaynak kısıtları nedeniyle tercih edilmiştir. Ancak, gelecekte daha geniş örneklem gruplarıyla yapılacak araştırmalar bu bulguların genellenebilirliğini artırabilir. 21 ilçede bulunan toplam 2.591 çiftçi arasından 387 kişiye ulaşılmış ve veriler bu örneklem üzerinden

toplanmıştır. Örneklemin demografik dağılımı, 1.377 erkek ve 1.214 kadından oluşmaktadır. Katılımcıların %53'ü erkek, %47'si kadındır. Çiftçilerin yaş ortalaması 45 olup, büyük çoğunluğu 35-50 yaş aralığındadır. Katılımcıların %70'inin tarımla geçim sağladığı, geri kalan %30'unun ise ek bir işte çalıştığı tespit edilmiştir. Eğitim düzeyine bakıldığında, %45'i ilkokul mezunu, %30'u lise mezunu, %25'i ise üniversite mezunu veya daha üstü eğitim seviyesine sahiptir.

Veriler, anket yöntemi ile toplanmıştır. Ankette kullanılan sorular, girişimcilik eğilimi ve yerel yönetim desteklerine ilişkin algıları ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Girişimcilik eğilimi, heveslilik, yenilikçilik ve kararlılık olmak üzere üç boyutta ölçülmüştür. Ayrıca Scarborough ve Zimmerer (2006) tarafından geliştirilen ölçüm araçlarına dayanılarak uyarlanmıştır. Tarımsal destekler ölçeği ise yerel yönetim tarafından sağlanan desteklerin algılanan etkisini değerlendiren maddelerden oluşmuştur.

Toplanan veriler, SPSS 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizine başlamadan önce örneklem yeterliliği değerlendirilmiş ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri hesaplanmıştır. KMO değeri, örneklemin yeterli olduğunu göstermiştir. Ayrıca, Barlett testi ile verilerin faktör analizine uygun olup olmadığı test edilmiş ve uygun olduğu tespit edilmiştir.

Faktör analizinden sonra, girişimcilik eğilimi ölçeği alt boyutlar halinde incelenmiştir. Ölçeğin güvenilirliğini ölçmek amacıyla Cronbach's Alpha testi yapılmış ve içsel tutarlılığın oldukça yüksek olduğu bulunmuştur. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve analizler bu doğrultuda gerçekleştirilmiştir.

Hipotezlerin test edilmesi için basit korelasyon ve doğrusal regresyon analizleri kullanılmıştır. Öncelikle yerel yönetimlerin sağladığı çilek fidesi desteği ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkinin düzeyi basit korelasyon analizi ile test edilmiştir. Ardından, girişimcilik eğiliminin alt boyutları üzerindeki etkileri regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, yerel yönetimlerin sağladığı tarımsal desteklerin girişimcilik eğilimi üzerinde "yüksek düzeyde" bir etkisi olduğu bulunmuştur.

Araştırmanın bulguları, yalnızca 2019 yılına ait verilerle sınırlıdır. Ayrıca, sadece çilek fidesi desteği alan çiftçiler üzerine odaklanılmıştır. Bu nedenle diğer tarımsal

desteklerin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi değerlendirilememiştir. Gelecek araştırmalarda farklı dönemler ve farklı destek türleri ile kırsal girişimcilik eğilimlerinin daha geniş bir perspektifte incelenmesi önerilmektedir.

4. Bulgular

Bu bölümde, Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından sağlanan çilek fidesi desteğinin çiftçilerin girişimcilik eğilimlerine etkisi analiz edilmiş ve elde edilen bulgular sunulmuştur. Bulgular, ankete katılan çiftçilerden elde edilen verilerin SPSS 22.0 programı kullanılarak analiz edilmesiyle elde edilmiştir. Bulgular girişimcilik eğiliminin üç alt boyutu olan heveslilik, yenilikçilik ve kararlılık çerçevesinde değerlendirilmiştir. Her bir boyut için elde edilen ortalama puanlar ve dağılımlar şu şekilde sunulabilir:

Heveslilik, bireylerin girişimcilik faaliyetlerine katılma isteklerini ve motive olma düzeylerini yansıtır. Yapılan analizlerde, çilek fidesi desteği alan çiftçilerin %68'inin girişimcilik konusunda hevesli oldukları, desteklerin girişimcilik arzularını artırdığı tespit edilmiştir. Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %72'si tarımsal desteklerin, özellikle fide desteğinin onları yeni girişimler konusunda daha istekli hale getirdiğini belirtmiştir. Heveslilik boyutunun ortalama puanı 4.1 (5 üzerinden) olarak bulunmuş ve bu desteklerin çiftçiler üzerinde olumlu bir etki bıraktığı görülmüştür. Bu sonuç, çiftçilerin yeni girişimler konusunda güçlü bir motivasyona sahip olduğunu göstermektedir.

Yenilikçilik boyutu, çiftçilerin tarımsal üretim süreçlerinde yenilikçi uygulamalar geliştirme isteğini ve yeteneğini ifade eder. Araştırmada çilek fidesi desteği alan çiftçilerin %65'i, bu destek sayesinde üretim yöntemlerinde yenilik yapma gerekliliğini daha fazla hissettiklerini belirtmiştir. Yenilikçilik boyutunda alınan ortalama puan 3.9 olarak tespit edilmiştir. Bulgular, desteklerin çiftçilerin mevcut tarım tekniklerine olan ilgisini artırarak yeni yöntemler deneme isteğini teşvik ettiğini göstermektedir.

Kararlılık, girişimcilik sürecinde karşılaşılan zorluklara rağmen başarılı olma ve hedefe ulaşma isteğini yansıtır. Çilek fidesi desteği alan çiftçilerin %70'i, tarımsal desteklerin kendilerine daha kararlı olma konusunda cesaret verdiğini ifade etmiştir. Kararlılık boyutunda ortalama puan 4.3 olarak bulunmuş, desteklerin çiftçilerin hedeflerine ulaşma konusundaki azimlerini güçlendirdiği görülmüştür. Ayrıca, kararlılık boyutunda erkek çiftçilerin kadın çiftçilere göre daha yüksek puanlar aldığı gözlemlenmiştir.

4.1. Yerel Yönetim Destekleri ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişkiler

Yerel yönetimlerin sağladığı çilek fidesi desteği ile girişimcilik eğilimi alt boyutları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla basit korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, yerel yönetim destekleri ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Özellikle çilek fidesi desteğinin, çiftçilerin girişimcilik eğilimlerini "yüksek düzeyde" etkilediği bulunmuştur ($r = 0.61, p < 0.01$).

Bu bulgu, yerel yönetimler tarafından sağlanan desteklerin kırsal girişimcilik potansiyelini artırmada etkili olduğunu ve bu tür desteklerin kırsal kalkınma politikalarında önemli bir yer tutması gerektiğini göstermektedir.

Basit doğrusal regresyon analizi kullanılarak, yerel yönetimlerin sağladığı tarımsal desteklerin girişimcilik eğilimlerine olan etkisi detaylı şekilde incelenmiştir. Regresyon analizinde bağımsız değişken olarak çilek fidesi desteği, bağımlı değişken olarak ise girişimcilik eğilimlerinin alt boyutları kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre:

Çilek fidesi desteğinin **heveslilik** üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlıdır ($\beta = 0.54, p < 0.01$). Bu destekler, çiftçilerin yeni girişimlerde bulunma heveslerini artırmaktadır.

Çilek fidesi desteğinin **yenilikçilik** üzerindeki etkisi de anlamlı bulunmuştur ($\beta = 0.49, p < 0.05$). Destekler, çiftçilerin yenilikçi tarım yöntemlerine daha açık olmalarını sağlamaktadır.

Çilek fidesi desteğinin **kararlılık** boyutunda etkisi çok daha belirgin şekilde ortaya çıkmıştır ($\beta = 0.61, p < 0.01$). Bu sonuç, tarımsal desteklerin çiftçilerin hedeflerine ulaşma konusundaki kararlılıklarını önemli ölçüde artırdığını göstermektedir.

Araştırma bulguları, kadın ve erkek çiftçiler arasında girişimcilik eğilimleri bakımından anlamlı farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Erkek çiftçilerin genel girişimcilik eğilim puanlarının kadın çiftçilere göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Ancak, çilek fidesi desteğinin her iki cinsiyet üzerinde de olumlu bir etki yarattığı, ancak bu etkinin erkek çiftçilerde daha belirgin olduğu sonucuna varılmıştır.

Eğitim düzeyi arttıkça, yerel yönetim desteklerinin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisi de artmaktadır. Üniversite mezunu çiftçiler, tarımsal desteklerden daha fazla fayda sağlamak ve bu desteklerin girişimcilik faaliyetlerinde daha etkin bir şekilde

rol aldığını belirtmektedir. Bu bulgu, eğitim seviyesinin girişimcilik eğilimlerinde önemli bir değişken olduğunu göstermektedir.

Sonuçlar ve Öneriler

Bu çalışmanın temel amacı, yerel yönetimlerin sağladığı tarımsal desteklerin kırsal girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisini incelemektir. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin 2019 yılında çiftçilere sağladığı çilek fidesi desteği örneği üzerinden yapılan araştırmada, girişimcilik eğilimleri üç alt boyutta (heveslilik, yenilikçilik ve kararlılık) ele alınmış ve tarımsal desteklerin bu eğilimler üzerindeki etkisi analiz edilmiştir.

Araştırmanın temel bulguları, yerel yönetimlerin sağladığı tarımsal desteklerin kırsal girişimcilik eğilimleri üzerinde olumlu etkiler yarattığını ortaya koymuştur. Özellikle çilek fidesi desteği, çiftçilerin yeni iş girişimlerine yönelik hevesini artırmış, yenilikçi tarım uygulamalarına yönelmelerine katkı sağlamış ve kararlılıklarını pekiştirmiştir.

Heveslilik boyutunda, destek alan çiftçilerin yeni girişimlerde bulunma arzusunun önemli ölçüde arttığı görülmüştür. Tarımsal destekler, çiftçilerin cesaretini artırarak onları daha hevesli hale getirmiştir. Bu durum, kırsal kalkınmada girişimcilik potansiyelini artıran önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Yenilikçilik boyutunda, tarımsal desteklerin çiftçilerin tarımsal üretim yöntemlerinde yeni ve inovatif teknikler deneme konusunda onları teşvik ettiği tespit edilmiştir. Özellikle çilek fidesi desteği gibi maddi yardımlar, üretim süreçlerinde modern tekniklerin benimsenmesini kolaylaştırmıştır. Bu bulgu, kırsal bölgelerdeki yenilikçi girişimciliğin desteklenmesi açısından önemlidir.

Kararlılık boyutunda, çilek fidesi desteği, çiftçilerin karşılaştıkları zorluklara rağmen girişimcilik faaliyetlerine devam etme kararlılıklarını güçlendirmiştir. Çalışmanın bu sonucu, tarımsal desteklerin kırsal bölgelerde girişimciliğin sürdürülebilirliğine katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Yerel yönetimlerin kırsal bölgelerde girişimciliği teşvik eden tarımsal destekler sağlaması, sadece ekonomik faydalar sağlamamakta, aynı zamanda toplumsal ve kültürel faydalar da yaratmaktadır. Bu çalışmanın bulguları, yerel yönetimlerin tarımsal desteklerinin kırsal kalkınma süreçlerindeki önemini vurgulayan literatürle uyumludur (Kamışlı vd., 2019). Girişimcilik eğilimleri, sadece bireysel özelliklere değil, aynı zamanda çevresel faktörlere ve verilen desteklere de bağlıdır. Tarımsal desteklerin

girişimcilik üzerinde olumlu etkiler yarattığı, özellikle kırsal bölgelerde tarımsal inovasyon ve sürdürülebilir girişimcilik faaliyetlerinin artmasını sağladığı önceki araştırmalar tarafından da desteklenmiştir (Tekin, 2019).

Bu araştırma, tarımsal desteklerin kırsal girişimcilik üzerindeki etkilerini inceleyen diğer çalışmalarla karşılaştırıldığında, çilek fidesi desteği gibi somut ve yerel düzeyde uygulanan bir tarımsal desteğin doğrudan girişimcilik eğilimlerini etkilediğini göstermektedir. Literatürde, kırsal girişimciliği desteklemede tarımsal desteklerin rolü üzerine yapılan birçok araştırma, benzer sonuçlar ortaya koymuştur. Özellikle desteklerin kırsal kalkınma üzerindeki etkileri konusunda yapılan çalışmalar, tarımsal üretimi destekleyen politikaların girişimcilik faaliyetlerini artırdığını göstermektedir (Bayraktaroğlu, 2014).

Araştırmanın bulguları, yerel yönetimlerin kırsal kalkınmada daha aktif bir rol üstlenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Konya Büyükşehir Belediyesi'nin sağladığı çilek fidesi desteği, kırsal bölgelerde girişimcilik kültürünü teşvik ederek, tarımın sürdürülebilirliğini sağlamış ve çiftçilerin ekonomik bağımsızlıklarını artırmıştır. Bu tür desteklerin genişletilmesi ve diğer tarımsal faaliyetlere de yayılması, kırsal kalkınma politikalarının başarıya ulaşmasında kritik bir rol oynayacaktır.

Bu çalışma sonucunda, yerel yönetimlerin tarımsal destek politikalarının daha da geliştirilmesi gerektiği ve kırsal kalkınma stratejilerine girişimcilik eğilimlerini artıracak daha fazla teşvik ve eğitim programının eklenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda yerel yönetimlerin tarımsal destekleri, farklı ürün gruplarına ve tarımsal faaliyetlere yönelik olarak çeşitlendirilmelidir. Çilek fidesi desteği gibi spesifik ürün bazlı desteklerin yanı sıra, genel tarımsal altyapı desteği de sağlanmalıdır. Yani farklı ürün gruplarına yönelik desteklerin yanı sıra, tarımsal altyapıyı geliştirmeye yönelik yatırımların da girişimcilik üzerinde olumlu etkileri olacaktır. Çiftçilere girişimcilik, tarımsal inovasyon ve sürdürülebilirlik konularında eğitim verilmesi, tarımsal desteklerin etkisini daha da artıracaktır. Bu eğitimler, çiftçilerin destekleri daha verimli kullanmalarını ve yenilikçi çözümler geliştirmelerini sağlayacaktır. Yerel yönetimlerin kırsal kalkınma stratejileri, sadece ekonomik teşviklerle sınırlı kalmamalı, aynı zamanda sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerini de içermelidir. Girişimcilik kültürünün kırsal bölgelerde güçlendirilmesi için yerel yönetimler, kırsal kalkınma stratejilerini daha geniş bir perspektifte ele almalıdır.

Ayrıca kadınlar ve gençler için özel olarak tasarlanmış tarımsal destek programları oluşturulmalıdır. Bu programlar, özellikle kadın ve genç çiftçilerin girişimcilik eğilimlerini teşvik ederek, kırsal kalkınmayı hızlandırabilir. Tarımsal desteklerin sadece kısa vadeli değil, uzun vadeli stratejiler doğrultusunda planlanması, kırsal girişimciliğin sürdürülebilirliği için önemlidir. Çiftçilerin, tarımsal destekler aracılığıyla daha sürdürülebilir ve yenilikçi tarım yöntemlerine geçiş yapmaları sağlanmalıdır.

Bu çalışma, yerel yönetimlerin sağladığı tarımsal desteklerin kırsal girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisini inceleyen önemli bir katkı sunmuştur. Ancak, daha geniş bir coğrafi bölgede ve farklı tarımsal destek türleri üzerinde yapılacak çalışmalar, bu ilişkinin daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Ayrıca, farklı dönemlerdeki tarımsal desteklerin kırsal girişimcilik üzerindeki etkilerinin uzun vadeli izleme çalışmaları ile incelenmesi, bu konuda daha derinlemesine bir bilgi sağlayabilir.

Kaynakça | Bibliography

- Aydınlık, A. Ü. (2015). *Girişimcilik*. İstanbul Üniversitesi. http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/isletme_au/girisimcilik.pdf
- Bayraktaroğlu, S. (2014). *Girişimcilik Ders Notları*. Sakarya Üniversitesi.
- Cevher, E. & Yüksel, H. (2014). Girişimcilik ve Girişimci İş Fikri Geliştirme: Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Yönelik Bir Alan Araştırması. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(6), 1-17.
- Kamışlı, M., Kılıç, E., Aksöz, E. O., Kamışlı, S., Türker, M. T., & Özsoy, C. E. (2019). *Dış Ticarete Girişimcilik* (Temizel, F. (ed.)). Anadolu Üniversitesi.
- Keskin, S. (2018). Girişimcilik ve İnovasyon Arasındaki İlişki. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(13), 186-193.
- Onay, M. (2018). *Girişimcilik: Temel Kavramlar, Girişimcilik Türleri, Girişimcilikte Güncel Konular* (E. Kaygın & B. Güven (ed.)). Siyah İnci Akademi.
- Papatya, G. (2018). *Girişimcilik: Temel Kavramlar, Girişimcilik Türleri, Girişimcilikte Güncel Konular* (E. Kaygın & B. Güven (ed.)). Siyah İnci Akademi.

- Scarborough, N. M. & Zimmerer, T. W. (2006). *Effective Small Business Management an Entrepreneurial Approach* (Eighth Edition), Pearson Prentice Hall Education.
- Soysal, A. (2010). Türkiye’de Kadın Girişimciler: Engeller ve Fırsatlar Bağlamında Bir Değerlendirme. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(1), 83–114.
- Tekin, E. (2019). *Girişimcilik ve Sosyal Sermaye*. Eğitim Yayınevi..
- Ürper, Y., Tosunoğlu, B. T., Kağnıcıoğlu, C. H., Başar, M., Demirci, A. E., & Sağlam, N. (2015). *Girişimcilik ve İş Kurma* (Y. Ürper (ed.); 3., Sayı Ünite 1). Anadolu Üniversitesi. .